

TEZĂUR LITURGIC
14 IANUARIE

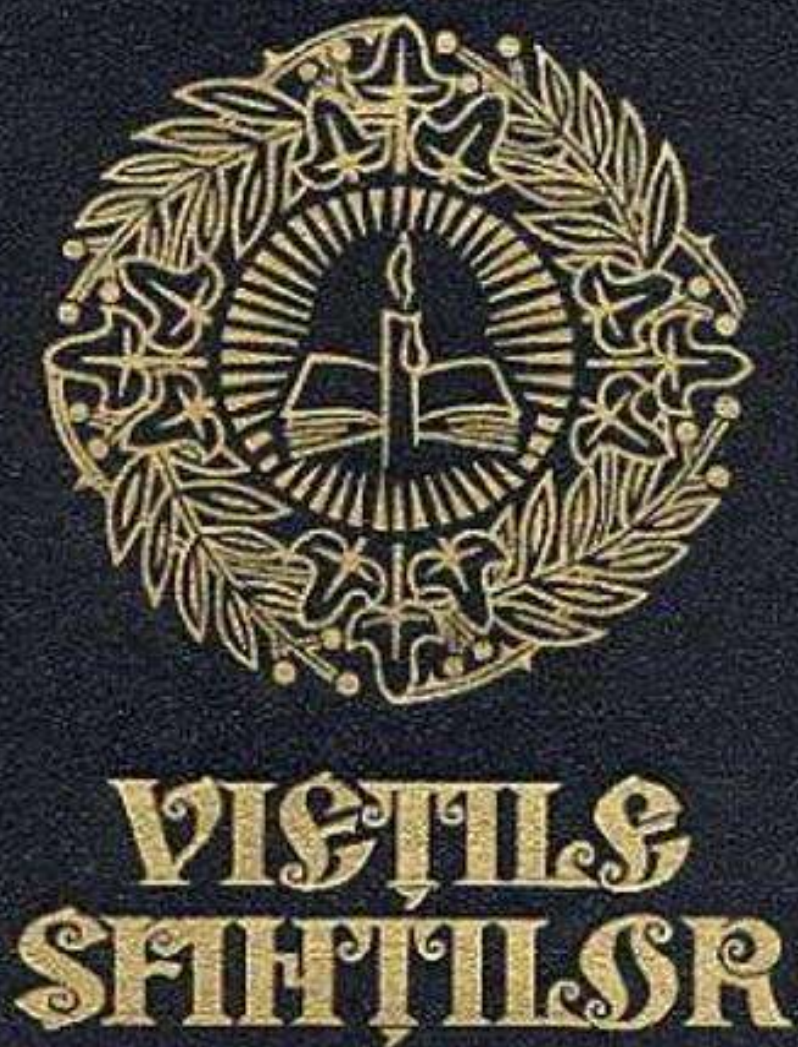
VIATA
SF.38 CUVIOȘI-MUCENICI
DE LA SINAI

SF.33 CUVIOȘI-MUCENICI
DE LA RAITH

VIETILE SFINȚILOR-01
ROMAN,2001

Povestirea monahului Amonie despre uciderea cuvioșilor părinți din Sinai și Rait (14 ianuarie)

(Aceasta s-a făcut în anul 288 după Hristos,
pe vremea împăratului Dioclețian)

Șezînd odată, zice Amonie, în smerita mea chilie, în părțile Alexandriei, în locul ce se numea Canov, mi-a venit în gând să mă duc în părțile Palestinei, de vreme ce nu puteam suferi, văzînd în toate zilele necazurile ce se făceau creștinilor de către chinuitorii cei fărădelege, iar pe Sfîntul părintele nostru Petru, patriarhul, fugind și ascunzîndu-se din loc în loc, neputînd cu îndrăznire să-și păstorească turma sa cea cuvîntătoare; dar încă am dorit să văd și Sfintele Locuri din Ierusalim și să mă închin acolo unde a umblat Domnul nostru Iisus Hristos și a săvîrșit tainele rînduiei Sale.

Deci, m-am dus acolo și m-am bucurat de toate lucrurile Domnului și am mulțumit iubitorului de oameni Dumnezeu că m-a învrednicit a mă închina Sfintelor Locuri, apoi m-am dus în pustie cu alți monahi și, Dumnezeu ajutîndu-mi, am venit în Muntele Sinai, în timp de 18 zile, și m-am închinat acolo Sfintelor Locuri, unde am petrecut

îndulcindu-mă de vederea și de vorbele acelor părinți cu chip îngeresc ai Sinaiului.

Pentru că în toate zilele umblam în chilia fiecăruia din ei pentru folos sufletesc, a căror rînduială a vieții era într-acest chip: în toate zilele ședeau în chiliile lor, liniștindu-se, iar sîmbătă seara spre duminică se adunau toți în biserică și făceau împreună priveghere de noapte, iar dimineața, la Sfînta Liturghie, împărtășindu-se cu Sfintele și de viață făcătoare ale lui Hristos Taine, se adunau fiecare din ei iarăși în chilia sa. Vederea lor era îngerească, pentru că se topiseră trupurile lor de înfrînarea cea mare și de priveghere; căci viețuiau ca niște fără de trupuri, neavînd nimic din cele ce s-au obișnuit a aduce plăcere și patimi, nici vin, nici untdelemn, nici pîine, ci puține finice sau muguri de stejar, și cu acelea își hrăneau trupul lor. Numai pentru străini se aflau pîini la locul cel rînduit.

Apoi, nu multe zile trecînd, deodată au năvălit asupra părinților acelora mulțime de barbari, care se numeau blemieni și, murind mai marele lor, pe acei părinți pe care i-au aflat în locurile de primprejur, i-au ucis cu nemilostivire; iar cîți au fost aproape de vîrf, au simțit tulburarea și au fugit departe împreună cu sfîntul părinte, egumenul locului, al cărui nume era Dula. Acela

era cu adevărat om al lui Hristos, avînd multă răbdare și blîndețe, ca nimeni altul; pentru aceea unii l-au numit și Moise. Și au ucis barbarii aceia pe toți sfinții care au fost în Horeb, în Tefrovil și în Chidar, iar celelalte locuri dimprejurul Muntelui Sinai le-au prădat; apoi, apropiindu-se și de noi, puțin de nu ne-au pierdut, nefiind nimeni să-i oprească.

Dar iubitorul de oameni Dumnezeu, Cel ce întinde mîna de ajutor celor care Îl cheamă din toată inima, a poruncit să se aprindă o văpaie mare în sfîntul vîrf al muntelui, și văzînd tot muntele plin de fum, și focul suindu-se pînă la cer, ne-am cutremurat toți, și puțin de n-am pierit de frica celor ce se vedeau, apoi căzînd la pămînt, ne-am închinat Domnului și ne-am rugat Lui, să treacă primejdia ce era asupra noastră.

Barbarii, văzînd focul, s-au înspăimîntat și îndată au fugit, aruncîndu-și armele și lăsîndu-și și cămilele, pentru că n-au putut măcar un ceas să rabde înspăimîntătoarea vedere de foc. Noi văzînd acestea, am mulțumit și am slăvit pe Dumnezeu, Care nu lasă pînă în sfîrșit pe cei care Îl cheamă.

Cînd m-am coborît din vîrf, am găsit pe fiecare în locul unde fusese înjunghiat, iar părinții erau omorîți în diferite feluri: 38 cu ucidere de sabie,

avînd pe trupurile lor multe și felurite răni, - al cărora chip de junghiere, cine poate să-l spună? - iar doi erau încă vii, anume Isaia și Sava, răniți foarte rău, încît abia suflau. Îndată am îngropat pe părinții cei înjunghiați, cu mare plîngere; iar pentru cei vii am avut grijă. Pentru că cine ar fi fost atît de nemilostiv, care pentru atîția și astfel de părinți să nu fi plîns cu amar, pe bărbații cei cuvioși și cu sfînta cuviință, aruncați la pămînt cu umilință? Dintre aceștia unul avea capul tăiat desăvîrșit, al altuia abia se ținea de o parte, altul era tăiat în două, altuia îi erau tăiate mîinile și picioarele, altul avea ochii scoși și altul era despicat în două de la cap pînă la picioare.

Dar cine poate să spună pe rînd cele ce am văzut, pipăind trupurile sfinților și îngropîndu-le! Iar acei doi frați care erau abia vii, zăceau bolind, iar unul dintre dînșii, anume Isaia, sosind noaptea, a adormit în al doilea ceas. Sava a rămas încă viu, de a cărui sănătate era nădejde, pentru că nu era rănit de cumplite răni, și mulțumea lui Dumnezeu de cele ce i se întîmplaseră; însă era cuprins de necaz, că nu s-a învrednicit să moară cu sfinții părinți, drept aceea striga cu jale: "Vai, mie, păcătosul, vai mie cel nenumărat în ceata sfinților părinți, uciși pentru Hristos! Vai mie netrebnicul, cel într-al 11-lea ceas lepădat, cel ce am văzut

limanul mîntuitoarei împărății și n-am intrat întru dînsa!".

Apoi se ruga cu umilite cuvinte: "Dumnezeule, Atotîitorule, Cel ce ai trimis pe Fiul Tău Cel Unul născut spre mîntuirea neamului omenesc; Unule, iubitorule de oameni, nu mă despărți de cei mai înainte adormiți sfinți părinți, și cu mine să se împlinească numărul de 40 al robilor tăi. Așa, Doamne, Iisuse Hristoase, binevoiește întru aceasta, căci din pîntecele maicii mele Ție Ți-am urmat și pe Tine unul Te-am iubit". Astfel rugîndu-se, și-a dat sufletul în mîinile Domnului, a patra zi după uciderea sfinților părinți.

Și încă avînd noi tînguire și mîhnire în sufletele noastre, iar lacrimile fiind în ochii noștri, a venit un oarecare ismailitean și ne-a spus că în cea mai dinăuntru pustie, ce se cheamă Rait, pustnicii ce o locuiesc, toți sînt uciși de barbari. Și locul acela era departe de noi, cale mai mult de 20 de zile, și care se află aproape de Marea Roșie, unde sînt 12 izvoare de apă, și odinioară erau vreo 17 copaci de finic, precum se scrie în cărțile Numerilor, iar acum s-au înmulțit foarte.

Deci, l-am întrebat pe omul acela cum au fost uciși părinții și care este numărul celor uciși, dar n-a putut să ne spună, de vreme ce și acela auzise de

la alții, cum că părinții cei ce locuiau în Rait, toți sînt uciși de la mic pînă la mare. Trecînd nu multe ceasuri, iată că și altul același lucru ne spuse. Iar după puține zile a venit un monah din părinții cei ce au fost acolo, vrînd ca să petreacă în Muntele Sinai, despre care știind părintele Dula, egumenul Muntelui Sinai, cu dinadinsul a început a-l întreba; vrînd să știe cu încredințare de cele ce s-au întîmplat acolo sfinților părinți, și în ce chip fugind acela, s-a mîntuit.

Despre aceea a început fratele a spune: "Eu, părinților, nu am viețuit cu dînșii, decît aproape 20 de ani, iar alții erau acolo de mulți ani; unii erau de 40 de ani, alții de 60 de ani, iar alții aveau 70 de ani în acel loc.

Locul acela este neted și prea potrivit, foarte larg, iar în lungime ca de 70 de stadii. Dinspre răsărit are un munte ca un zid, care s-a întins pînă la Marea Roșie, acolo mulți sihaștri aveau locuință, după cuvîntul apostolului, rătăcind prin pustietăți, prin munți, prin peșteri, și în prăpăstiile pămîntului. Aproape de munte era biserica lor, întru care în toate Duminicile se adunau bărbații cu adevărat creștini; și, deși erau pe pămînt dar cu sufletul și cu viața erau asemenea îngerilor. Pentru că trupurile lor le-au trecut cu vederea, ca pe niște lucruri străine, iar sufletele lor, nu numai cu o

faptă bună, ci cu toate le-au împodobit, ale căror pătimiri, chinuri și ispite, aduse asupra lor de diavoli, nu pot a le spune, iubiților, ca și faptele bune ale tuturor. Însă ale unuia sau doi le voi spune spre folos și destul va fi vouă, ca și viața celorlalți părinți s-o înțelegeți, auzind cele ce se vor grăi.

A fost unul dintre ei bătrîn, anume Moisi, care din tinerețe a iubit viața monahicească, fiind de neam din cetatea care era acolo aproape, ce se chema Faran; acela era mai înainte egumenul părinților celor ce locuiau acolo, iar anii vieții în călugărie erau 73, petrecînd în muntele acela într-o peșteră, care nu era aproape de mănăstire; cu adevărat al doilea Ilie Tesviteanul, pentru că toate cele ce cerea de la Domnul le dădea lui.

Apoi, făcînd semne cu puterea lui Dumnezeu și tămăduind toate bolile, pe tot poporul cel ce locuia în hotarele Faranului, ca și pe ismailitenii părților acelora, pe toți i-a făcut creștini; pentru că văzînd minunile și tămăduirile ce se făceau de dînsul, au crezut întru Hristos și veneau la Sfînta Biserică, primind Sfîntul Botez. După aceea, sfîntul părinte pe mulți i-a scăpat de duhuri necurate, căci avea putere asupra diavolilor, cu darul lui Hristos.

Iar de cînd a început a se liniști acolo, n-a gustat pîine, dar pentru străini ținea la dînsul puțină pîine, pe care i-o dădeau lui oamenii cei ce veneau din Egipt. Iar el singur avea ca hrană puține finice și apă. Ba încă și îmbrăcăminte avea de finic și iubea liniștea foarte mult, ca nimeni altul. Însă cu sîrguință și cu blîndețe primea pe cei ce veneau la dînsul pentru învățătură.

Somnul lui era ușor și scurt și acela numai după cîntarea Utreniei, iar celelalte ceasuri ale nopții le petrecea fără somn. Iar în sfintele cele 40 de zile cu nimeni nu vorbea pînă în Joia cea Mare. În toate cele 40 de zile îi erau destule spre hrană 20 de finice și un pahar de apă, dintre care de multe ori îi prisosea, pînă la Sfintele Patimi - precum ucenicul lui ne-a spus nouă.

Deci, odinioară, în sfintele 40 de zile, un om anume Vedian, începător al neamului arabilor, a fost dus la dînsul pentru tămăduire, fiind cuprins de duhul cel necurat. Apropiindu-se de chilia starețului ca la o stadie, l-a aruncat pe el vicleanul duh și a început a striga: "O! la cine mă duceți, pentru că eu nici măcar un ceas n-am putut ca să împiedic și să ispitesc pe înșelătorul acela?". Acestea zicîndu-le, a ieșit din el și îndată s-a tămăduit omul și a crezut în Hristos, cu mulți alții, și s-a învrednicit Sfîntului Botez mai pe urmă. Apoi

multe altele era de trebuință ca să vă spun vouă pentru acel cuvios, dar vremea neajungînd, este nevoie a tăcea, căci s-a sfîrșit, fiind înjunghiat de barbarii cei ce năvăliseră.

La acest minunat și fericit părinte a fost un ucenic de un nume cu el, - pentru că se chema Moise - din părțile Tebaidei, care a sihăstrit cu dînsul 46 de ani, neschimbînd nimic din rînduiala părintelui său, și a fost pildă celorlalți monahi tineri, cu care și eu la început am viețuit; iar pentru cea fără măsură a lui înfrînare m-am despărțit de dînsul; și acesta a fost ucis cu ceilalți sfinți părinți. Ar fi fost așijderea de folos a pomeni și faptele celorlalți părinți; însă pentru scurtimea vremii pe toate lăsîndu-le, numai de un cuvios încă voi pomeni.

Era între dînșii un părinte anume Iosif, de neam analitean; acela petrecea departe de la mare ca de două stadii, zidindu-și locaș cu mîinile sale, fiind bărbat sfînt cu adevărat, cu toate faptele bune împodobit; iar acolo era de 30 de ani. Ucenicul lui nu era petrecător cu dînsul, ci aproape, într-o altă chilie.

La acest Cuvios Iosif oarecînd a venit un frate, ca să-l întrebe ceva, iar cînd a bătut în ușă și nu i-a răspuns starețul, a privit pe o ferestruică și a văzut pe stareț stînd în mijlocul chiliei, fiind ca o flacără

de la cap pînă la picioare; deci, înfricoșîndu-se și slăbind cu trupul, a fost ca un mort două ceasuri, și deșteptîndu-se ca din somn, ședea lîngă ușa starețului. Iar starețul îndeletnicindu-se întru gîndirea la Dumnezeu, nu știa ce se petrecea, și, trecînd cinci ceasuri, iarăși fratele acela a bătut și deschizîndu-i starețul, l-a adus înăuntru și l-a întrebat: "Cînd ai venit, fiule?" Iar el răspunzînd, a zis către stareț: "Sînt patru ceasuri și mai mult de cînd am venit, dar ca să nu te supăr părinte, n-am bătut pînă acum".

Deci a cunoscut fericitul stareț cum că-l văzuse fratele și nimic nu i-a zis lui; ci cîte l-a întrebat, i-a spus lui cele folositoare și cu pace l-a liberat. După ducerea aceluia frate, a lăsat minunatul stareț chilia sa și s-a făcut nevăzut, temîndu-se de slava omenească.

După cîteva zile, un ucenic al lui, anume Ghelasie, venind în chilia starețului, nu l-a aflat și mult l-a căutat rătăcind prin pustia aceea, însă nu l-a aflat nicăieri; apoi s-a întors în chilia starețului, vărsînd multe lacrimi și s-a sălășluit într-însa, ca măcar chilia părintelui văzînd-o, să primească puțină mîngîiere sufletului său. Deci, a petrecut în chilia părintelui șase ani, iar după acei șase ani, într-una din zile, la nouă ceasuri, a bătut în ușă cineva și, ieșind Ghelasie, a văzut pe părintele său stînd

afară și s-a mirat de această neașteptată vedere; pentru că i se părea că vede un duh, însă cu bucurie a zis către dînsul: "Fă rugăciune, părinte!" Iar starețul a făcut rugăciune și l-a sărutat.

După aceea a zis către ucenic: "Bine ai făcut, fiule, spunîndu-mi despre rugăciune mai înainte, pentru că în multe feluri sînt cursele diavolului. Iar fratele a zis către dînsul: "Pentru ce ai voit părinte ca să te desparți de părinți și pe mine, fiul tău, să mă lași? Că iată în mîhnire și în plîngere am fost pînă acum". Dar starețul i-a zis: "Pricina ducerii mele, fiule, numai Dumnezeu singur o știe. Însă pînă acum nici din locul acesta nu m-am depărtat, nici pe tine nu te-am lăsat, nici a trecut vreo duminică în care să nu mă împărtășesc cu părinții în biserică, cu sfintele cele fără de moarte Taine ale lui Hristos, Dumnezeul nostru".

Și se mira fratele cel mai mult, cum umblînd printre ei, de nici unul nu se vedea. Și i-a zis lui: "Dar acum părinte, cum ai venit la fiul tău?" Starețul i-a răspuns: "Iată acum, fiule, a sosit vremea ducerii mele către Domnul și am venit ca să mă îngropi". Și mult vorbind cu fratele despre cele folositoare, și întărindu-l pe el, și-a ridicat mîinile sale către cer și a făcut pentru dînsul o rugăciune; și așa cu pace a adormit întru Domnul.

Apoi, îndată venind fratele, ne-a spus nouă, și adunându-ne cu stîlpări, ramuri și cu cîntări multe, l-am dus în biserică, avîndu-și fața luminată precum a fost de demult a proorocului Moise, și l-am pus cu cei mai dinainte adormiți sfinți și dumnezeiești părinți. Încă și multe altele aveam să vă spun vouă, dar vă las, de vreme ce este vremea să spun cele despre bărbați, pentru că vă văd pe voi că doriți a auzi cum au fost uciși sfinții părinți de către dînșii.

Drept aceea, acei fericiți părinți au fost desăvîrșiți, căci au viețuit întru multă sărăcie și necîștigare; apoi cu vitejie au răbdat pentru Domnul necazurile, totdeauna îndeletnicindu-se în rugăciune și în dumnezeiască vedere. Și eram noi acolo toți locuitorii 43. Și iată veniră doi oameni spunîndu-ne cum că din cealaltă parte de mare, dinspre Etiopia, au venit mulțime de barbari cu corăbiile, care prinzîndu-ne pe noi care treceam cu caicul (barca), ne-au oprit, zicîndu-ne: "Să ne duceți la cetate, căci nu vă vom ucide pe voi".

Iar noi chiar nevrînd, am făgăduit, dar căutam vreme cînd va sufla austrul, ca să plecăm. Însă Dumnezeu ajutîndu-ne, noi doi am scăpat noaptea cu caiacul din mîinile lor. Și vă spunem vouă aceasta, ca să vă păziți o vreme, ca nu cumva barbarii aceia umblînd pe lîngă locul acesta, să vă

nimerească și să vă ucidă, căci sînt 300 la număr. Noi auzind acestea, ne păzeam, punînd străji pe lîngă mare, că dacă vor vedea corabia venind, să ne spună. Apoi, făcînd priveghere toată noaptea, ne rugam lui Dumnezeu ca să rînduiască cele de folos pentru sufletele noastre. În ceasul întîi al nopții s-a văzut corabia cu pînza ridicată venind spre noi. Dar mirenii cîți se aflau împrejurul locului aceluia, ce se numea Faran, s-au pregătit de război, apărîndu-și femeile și copiii, adunîndu-se toți bărbații, 200 la număr, afară de femei și de copii; iar noi am alergat la biserica noastră, care era îngrădită cu ogradă.

Sosind corabia aceea la liman cu barbarii, povătuindu-se de corăbieri, au petrecut noaptea sub poalele muntelui de apus, aproape de izvoare. Deci, făcîndu-se ziuă, îndată barbarii legînd pe corăbieri, i-au aruncat afară și numai pe unul l-au lăsat în corabie, împreună cu un barbar, ca să nu se poată duce corăbierul acela cu corabia.

Apoi veniră la izvoare, unde îi întîmpinară bărbații cei de acolo, ieșind la război; de amîndouă părțile s-au aruncat săgeți multe. Dar, barbarii fiind iscusiți, au gonit pe bărbații cei de acolo și au ucis dintr-înșii o sută patruzeci și șapte la număr, iar ceilalți din ei au fugit pe unde au putut; iar

barbarii luînd femeile și copiii îi țineau la ei, nelegiuîții.

După aceasta, ca niște animale sălbatice, s-au repezit spre noi, către ograda mai sus zisă, nădăjduind ticăloșii că vor găsi la noi mult aur; și înconjurînd zidurile cetății, strigau fără de rînduială și cu glasuri de barbari ne înfricoșau. Iar noi fiind în cea mai de urmă primejdie și necaz, nu ne pricepeam ce să facem, decît numai spre Dumnezeu strigam, tînguindu-ne.

Unii din noi răbdau acel necaz cu vitejie, alții plîngeau și rugîndu-se, mulțumeau lui Dumnezeu; și unul pe altul mîngîindu-se, strigau cu toți împreună: "Doamne miluiește". Și stînd părintele nostru Pavel în mijlocul bisericii, a zis: "Acultați-mă părinților și fraților, pe mine cel păcătos și mai de pe urmă între voi toți; știți cu încredințare toți cum că pentru dragostea Domnului Iisus Hristos ne-am despărțit de lumea cea deșartă și petrecem în această pustie și ne-am învrednicit a purta jugul Lui cel bun, în foame și în sete, umblînd în cea mai de pe urmă sărăcie; am defăimat toate cele pămîntești și deșarte, ca să ne învrednicim a fi părtași împărăției Lui cerești, și acum, afară de aceasta, nimic nu nădăjduim, chiar moartea de ni s-ar întîmpla nouă în ceasul acesta.

Drept aceea, de ar voi Stăpînul nostru, ca degrab să ne libereze din viața cea deșartă și să ne aibă la El, apoi pentru ce să ne mîhnim și să nu răbdăm? Oare nu mai mult ne vom bucura? Pentru aceasta sîntem datori a mulțumi și a ne bucura și nicidecum a ne împruțina cu sufletul. Pentru că ce este nouă mai frumos, sau ce este mai dulce decît aceasta, ca adică să vedem slava Domnului și să privim la sfînta Lui față cea dumnezeiască?

Aduceți-vă aminte, fraților și părinții mei, cum întotdeauna am fericit și am preamărit pe sfinții mucenici, cei mai dinainte, și unul altuia povesteam pătimirile lor, cum pentru numele lui Hristos au fost chinuiți și doream ca împreună cu dînșii să ne aflăm. Iată acum vremea a sosit, căci dorința noastră se îndeplinește, adică să ne săturăm cu dînșii de așteptarea noastră în veacul ce va să vie; drept aceea, nicidecum să nu vă împruținați, nici să vă tulburați de necaz, nici să vă înfricoșați, ci cu nevoință să vă încingeți cu putere și moartea s-o răbdați cu vitejie; căci Dumnezeu ne va primi cu milostivire în Împărăția Sa".

Răspunzînd apoi cu toții, au zis: "Precum ai grăit, cinstite părinte, așa vom face, pentru că ce vom răsplăti Domnului pentru toate ce ne-a dat? *Paharul mîntuirii vom lua și numele Domnului vom chema.* Apoi Sfîntul părintele nostru Pavel, întorcîndu-se spre răsărit și ridicîndu-și mîinile

spre cer, a zis: "Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeuule Atotțiitorule, nădejdea și ajutorul nostru, nu ne uita pe noi nevrednicii robii Tăi; ci adu-ți aminte de sărăcia noastră și de necazul nostru, căci s-au smerit sufletele noastre; întărește-ne pe noi în ceasul acesta, Doamne, în vremea primejdiei noastre, primește ca o jertfă bineprimită, întru miros de bună mireasmă, sufletele noastre ale tuturor, căci Ție se cuvine slava și cinstea, acum și pururea și în vecii vecilor".

Apoi, toți zicînd "Amin", îndată s-a auzit un glas din Sfîntul Altar, noi toți auzindu-l astfel: *Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați, și Eu vă voi odihni pe voi.*

Atunci frică și spaimă au căzut peste noi, de glasul acela, și au slăbit inimile și genunchii noștri; căci *duhul este osîrduitor*, precum a zis Domnul, *iar trupul neputincios*; dar numai fețele noastre le aveam privind spre cer, iar de viața aceasta ne deznădăjduisem.

Iar barbarii, neîmpotrivindu-li-se nimeni, nici oprindu-i, au adus lemne lungi și cu acelea au sărit zidurile ogrăzii; apoi deschizînd ușa, au intrat ca niște lupi sălbatici și fiare neîmblînzite, avînd săbiile în mîinile lor și prinzînd un bătrîn cinstit,

căruia îi era numele Ieremia, care ședea lângă ușile bisericii, au zis către dînsul: "Arată-ne pe mai marele vostru!". Iar acela privind la ei, a văzut fețele lor negre ca și armele din mîinile lor și a zis către dînșii: "De ce mă îngroziți, vrăjmași ai Hristosului meu? Nimic nu voi arăta vouă despre cele ce mă întrebați". Acolo aproape era și egumenul.

Barbarii s-au mirat de vitejia bărbatului, care nu s-a temut deloc, ci mai ales i-a ocărît; deci cu mînie legîndu-i mîinile și picioarele, l-au dezbrăcat, iar cu săgețile i-au săgetat tot trupul fericitului; și astfel nevoindu-se cu vitejie asupra diavolului și capul balaurului călcîndu-l, mai înainte decît toți cu cunună mucenicească s-a încununat, făcîndu-se începătură și chip de pătimire bătrînilor și tinerilor.

Deci, auzind acestea sfințitul părintele nostru Pavel, degrabă a ieșit la dînșii, strigînd: "Eu sînt cel pe care voi îl căutați". Și cu al său deget se arăta că însuși el este, pe care aceia îl caută.

Viteazul rob al lui Hristos s-a dat pe sine barbarilor, neînfricoșîndu-se, nici luînd aminte la rănile și chinurile ce erau să-i facă nelegiuîții mai înainte de moarte. Și-l întrebau, zicînd: "Spune nouă unde ai aurul tău ascuns?" Iar acela cu

cuvînt blînd, precum grăia totdeauna, a zis către dînșii: "Să mă credeți că nici un lucru pămîntesc n-am avut în toată viața mea, decît numai aceste haine vechi, pe care le vedeți pe trupul meu"; și le-a arătat pe acelea cu mîna, ținînd îmbrăcămintea sa.

Iar ei cu săgețile tot trupul lui l-au săgetat și capul cu pietre i l-au zdrobit, zicîndu-i: "Adu-ne averile tale!" Dar după ce l-au chinuit mult și n-au găsit nimic, îndată i-au tăiat capul în două cu sabia, încît atîrna de o parte și de alta pe amîndoi umerii și multe răni luînd pe trupul său, zăcea mort la picioarele părintelui celui mai înainte ucis, fiind al doilea purtător de biruință asupra diavolului. Iar eu, ticălosul, văzînd nemilostiva moarte și sîngele sfinților vărsat și cele dinăuntru aruncate pe pămînt, de frică căutam un loc în care să scap fugind.

Erau acolo, în partea stîngă a bisericii, puține ramuri de finic și, pe cînd barbarii zăboveau la Sfîntul părintele nostru Pavel, m-am ascuns sub ramurile acelea, gîndind astfel că cu adevărat una din două va fi mie: sau mă voi ascunde și de moarte voi scăpa, sau și pe mine aici găsindu-mă, mă vor ucide. Nelegiuîții barbari lăsînd pe cei doi părinți morți, au intrat în biserică răcnind și cu

săbiile lor pe toți părinții i-au ucis, pe cei tineri și pe cei bătrâni, cu nemilostivire dându-i la moarte".

Acestea spunându-ne monahul acela cu suspinare, plîngea amar și se tînguia foarte, încît și pe noi, zice Amonie, ne-a pornit spre tînguire și plîngere mare; apoi am plîns toți, încît puteai să vezi lacrimile ca pîraiele ieșind din ochii noștri și hainele noastre se udau de multa plîngere.

Apoi, acel minunat frate plîngînd, grăia: "Ce voi zice sau ce voi spune fraților de cele ce au văzut ochii mei, vrednici de multă tînguire?" Era acolo un părinte mare, cu numele Adam, care avea un ucenic tînăr, ca de 15 ani, anume Serghie, pe care îl crescuse din copilărie, și din mică vîrstă îl învățase viața monahicească și l-a deprins la luptă și la război împotriva diavolilor. Pe acesta văzîndu-l barbarii foarte frumos la față și fiind încă tînăr, li s-a făcut milă de dînsul, și nu l-au ucis, ci apucîndu-l de mîină l-au scos afară, vrînd ca să-l ia cu ei. Iar tînărul văzînd că nu este ucis cu frații și cu părinții, ci că are să fie împreună călător cu barbarii cei fără de lege, se tînguia cu amar; apoi, aprinzîndu-se cu duhul și toată frica și spaima de la sine lepădînd-o, bărbătește a alergat, și, apucînd sabia de la un barbar, a lovit pe unul din ei peste umăr, ca măcar astfel să pornească spre mînie pe barbari și să-l ucidă.

Deci, s-a făcut aceea, pentru că de mînie multă umplîndu-se barbarii, l-au tăiat bucăți. Iar el, zîmbind, striga: "Binecuvîntat este Domnul care nu ne-a dat pe noi vii în mîinile oamenilor celor păcătoși". Aceasta zicînd, a adormit întru Domnul. Auzind eu aceasta, m-am rugat Preaînduratelui și Iubitorului de oameni Dumnezeu, ca să mă acopere de la fața acelor fără de lege barbari și să le orbească ochii, ca să nu mă vadă, ca măcar eu să îngrop trupurile sfinților.

Drept aceea, tăindu-se sfinții, au umplut toată Sfînta Biserică de sînge, neînfricoșîndu-se, nici întristîndu-se deloc, ci mulțumeau lui Dumnezeu de cele ce s-au întîmplat, căci mintea o aveau îndreptată către Stăpînul lor, și, bine viețuind pe pămînt, s-au făcut biserică Sfîntului Duh, și pe toate cele frumoase și deșarte ale lumii acesteia lăsîndu-le, lui Dumnezeu au urmat, iar la sfîrșit, prin felurite munci, au murit pentru numele Lui.

Iar barbarii aceia, după uciderea părinților, au cercetat toată mînăstirea, socotind că vor afla acolo multă bogăție, neștiind nelegiuîții că sfinții părinți nimic pămîntesc n-au cîștigat, ci, în trup fiind, au viețuit îngerește. Iar acestea făcîndu-se, măcar că nici o picătură de sînge nu aveam în mine, însă cu totul ca un mort zăcînd, socoteam că și ramurile acelea le vor scutura, căutînd co-moară; adeseori

priveam de sub ramuri, cînd vor veni la mine și aflîndu-mă să mă ucidă, ca și pe ceilalți. Deci moartea o aveam înaintea ochilor și mă rugam lui Dumnezeu să mă mîntuiască, dacă îi este cu plăcere.

Venind spre ramuri barbarii, au trecut de acolo, întunecîndu-le Dumnezeu mintea și ochii, lăsînd pe sfinții părinți zăcînd morți; și, negăsind nimic să ia, s-au întors la izvoare, vrînd să se ducă la mare, dar, ajungînd acolo, au găsit corabia sfărîmată, căci corăbierul pe care îl lăsaseră s-o păzească, fiind iubitor de Hristos, a tăiat funia corabiei, tăinuindu-se de barbarul care era cu dînsul; dar, fiind vînt, corabia s-a lovit de mal și a pierit, iar corăbierul, ucigînd pe barbar, a fugit și s-a ascuns în munți. Barbarii pierzîndu-și nădejdea, nu se pricepeau ce să facă și cum să se întoarcă în pămîntul lor, iar de multă mînie, au tăiat cu sabia pe toți robiții pe care i-au avut cu dînșii, pe femei și pe copii, iar după aceea au aprins foc și au ars toți finicii.

Zăbovind ei în acestea, au venit mulțime de bărbați din cetatea Faran, cu șase sute săgetători aleși, pentru că auziseră de uciderea sfinților părinți ce se făcuse în Rait. Barbarii, simțind venirea lor, s-au pregătit de luptă și ducîndu-se spre mare, au făcut război, pe cînd răsărea soarele; apoi,

slobozindu-se multe săgeți din amîndouă părțile, cei ce erau din Faran, fiind mai mulți, au biruit pe barbari și au ucis pe mulți din ei.

După aceea, barbarii nemaiavînd nădejde de scăpare, se împotriveau bărbătește pînă la al nouălea ceas - și au ucis oameni din Faran optzeci și patru, iar mulți alți erau răniți. Barbarii toți au căzut în acel loc, nefugind nicidecum de vrăjmași, nici depărtîndu-se din locul acela.

Făcîndu-se acestea, eu am luat puțină îndrăzneală și am ieșit din locul unde eram ascuns și, pipăind trupurile părinților uciși, i-am aflat pe toți morți, afară de trei, pe Domn, pe Andrei și pe Orion, dintre care Domn zăcea chinuindu-se cumplit, pentru că avea în coaste o rană îngrozitoare; iar Andrei, deși avea multe răni, dar nu erau așa de cumplite, căci mai pe urmă s-a găsit viu.

Orion nu avea nici o rană pe trup, pentru că barbarii l-au lovit cu sabia din partea dreaptă și abia a ieșit prin haină pe partea stîngă, neatingîndu-se nicidecum de trupul lui; socotind barbarul că este mort l-a lăsat și s-a repezit la alții, iar el aruncîndu-se între alții, zăcea ca un mort. Acesta, sculîndu-se, se ducea pe la trupurile sfinților, pipăindu-le și plîngînd cu mine și tînguindu-se de cele ce ni se întîmplaseră.

După aceasta, bărbații din Faran, lăsând trupurile lângă malul mării, spre mîncarea fiarelor și păsărilor cerului - au adunat trupurile prietenilor lor, fiind multe; și, făcînd plîngere și tînguire mare, le-au îngropat sub poalele muntelui, unde erau izvoarele, și s-au întors la noi. Apoi a venit și boierul lor, Vedian, care s-a izbăvit de duhul cel necurat prin Cuviosul Moise, precum am zis mai înainte.

Cu acel boier intrînd în biserică, ne-am tînguit și am plîns cu amar, bătîndu-ne piepturile noastre, căci vedeam aruncată la pămînt turma lui Hristos, ca oile cele răpite de fiare. Puteai să vezi pe cei bătrîni cu sfințită cuviință, cu căruntețe cinstite, iar pe cei tineri - avînd niște chipuri îngerești, pentru că străluceau fețele lor ca floarea de dimineață, arătînd semnele vieții lor îmbunătățite. Dar înfricoșate și cumplite răni aveau robii lui Hristos și mucenicii, pentru că unul avea rană de la umeri pînă la pîntece, iar altul zăcea la pămînt tăiat în două, unuia capul îi era tăiat, iar altuia ochii scoși, unuia mîinile și picioarele îi erau tăiate, iar altuia înfiptă sulița în inimă; și toți așa s-au sfîrșit, avînd diferite răni pe trupuri, care, fiind vii totdeauna au avut în minte omorîrea Domnului Iisus Hristos, ca astfel și viața lui Iisus să se arate în trupurile lor; și toată viața lor cheltuind-o cu bună plăcerea lui Dumnezeu, la

sfârșitul lor - prin chinuri s-au luminat și în ceata sfinților mucenici s-au numărat.

Deci, am adunat la un loc trupurile lor cele sfinte, iar iubitorul de Hristos - boier Vedian - cu ceilalți au adus de la Faran haine luminoase și am îngropat pe sfinți, în număr de treizeci și nouă; și toți cei ce s-au întâmplat acolo, luând ramuri și stîlpări de finic, au mers la îngroparea sfinților cu psalmi și cu cîntări, ducînd împreună cinstitele lor moaște și le-am pus în mormînt toate împreună, afară de Domn. Iar Domn, despre care am pomenit mai înainte, fiind roman de neam, era încă viu, dar sosind seara, a adormit și acela întru Domnul; apoi, aducîndu-l, l-am pus aproape de sfinții părinți.

Acești sfinți mucenici ai lui Hristos s-au sfârșit în a patrusprezecea zi a lunii ianuarie, în ceasul al nouălea. Părinții Andrei și Orion au rămas acolo, avînd două gînduri, ca ori să rămîna în acel loc, ori să se ducă. Iar eu, neputînd suferi pustiirea aceluia loc, cum și tînguirile și lacrimile ce se vărsau pentru părinții cei înjunghiați - am venit la voi. Însă iubitorul de Hristos Vedian mă silea mult să petrec acolo, și făgăduia că va veni adeseori la noi și ne va aduce cele de trebuință. Dar n-am voit, pentru pricinile ce s-au spus înainte. Deci, rogu-mă vouă, părinților, ca și cele ce s-au întâmplat

aici, pe toate să mi le spuneți, precum de la mine toate le-ați auzit cu amănuntul.

Noi, zice Amonie, spunându-i cele ce au fost aici, ne-am minunat de judecățile lui Dumnezeu, cum într-o zi au fost uciși sfinții părinți, și cum același număr s-a aflat și acolo și aici, și iarăși ne-am tînguit și am plîns toți împreună. Apoi, sculîndu-se Cuviosul părintele nostru Dula, a zis: "Cu adevărat iubiții mei, ei ca niște aleși robi ai lui Hristos s-au învrednicit de bucuria și de cămara cea cerească, după atîtea nevoințe și ispite, încununîndu-se cu cununa mucenicească - și acum sînt în mare slavă și cinste.

Iar noi, care am rămas, cu toate necazurile ce au fost, să ne îngrijim de noi și să-i rugăm pe aceia să se roage Domnului pentru noi, ca și noi să avem împărtășire cu dînșii întru cerească împărăție; și acum să înălțăm lui Dumnezeu cîntări de mulțumire, căci ne-a apărat de mîinile barbarilor." Deci, zicînd acestea, pe toți ne-a ridicat cu mărime de suflet, iar necazul inimii noastre l-am prefăcut în bucurie și sufletele noastre le-am mîngîiat cu cuvinte înțelepte.

Iar eu, păcătosul Amonie, m-am întors cu Dumnezeu în părțile Egiptului și toate acestea le-am scris pe hîrtie. Dar în locul cel dintîi care se

cheamă Canov, nu m-am dus deloc, ci am șezut aproape de Memfis, într-o chilie mică, în care petrecînd, adeseori îmi aduc aminte și citesc chinurile și nevoințele cuvioșilor mucenici ai lui Hristos; cu care împreună și nouă să ne dea Domnul ca să avem împărtășire în Împărăția Lui cea cerească, și să ne îndulcim cu bunătățile cele negrăite și veșnice, cu toți cei ce-L iubesc, căci Aceluia se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, cu Cel fără de început al Lui Părinte și cu Preasfîntul și Bunul și de viață făcătorul Lui Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

**A doua ucidere a cuvioșilor
părinți, care s-a făcut
în Sinai și în Rait, pe vremea
fericitului Nil Pustnicul
(14 ianuarie)**

După cea dintîi ucidere a cuvioșilor părinți, trecînd ani mulți, a fost la poalele Muntelui Sinai, în zilele Cuviosului Nil Pustnicul, iarăși năvălirea barbarilor care locuiau în pustia ce se întindea de la Arabia, pînă în Egipt și care se învecinează cu

Marea Roșie și cu Iordanul; iar locuința acelor barbari nu era în cetăți și case, ci în corturi și în tabere; căci trecînd din loc în loc, acolo petreceau mai mult, unde găseau apă bună și pășune pentru dobitoacele lor. Și se hrăneau nu din lucru din mîini sau din neguțătorie, nici din lucrarea pămîntului, nici din vînarea fiarelor, ci mai ales din război; pentru că toate uneltele lor erau: sabie, arc și suliță și toată sîrguința lor era ca să năvălească asupra satelor străine și să facă războaie la drumuri.

Cuvioșii părinți, care și-au ales viață singuratică pentru Dumnezeu, locuiau în pustiul Sinai, trăind unii în peșteri și în crăpăturile pietrelor, alții zidindu-și chilii mici în niște locuri aproape de ape; iar alții petreceau lîngă biserică, hrănindu-se cu verdețuri crude, cu finice și cu alte poame ce se află acolo; pentru că puțini dintr-înșii mîncău pîine, căci mare înfrînare și postire aveau: unul mîncea o dată pe zi, altul a doua sau a treia zi, iar altul în toată săptămîna numai o dată își întărea trupul neputincios cu hrană. Viața tuturor era asemenea cu a îngerilor, căci, defăimînd cele trupești ale lor, se îngrijeau pentru sufletele lor și se sîrguiau să placă Domnului, căruia cu osîrdie îi slujeau, arzînd cu duhul și mărimdu-L ziua și noaptea; pentru că rugăciunea și cîntarea de psalmi erau în gurile lor neîncetat, iar în ziua

duminicii toți se adunau într-o biserică și acolo făcînd rugăciuni de toată noaptea, se împărtășeau cu dumnezeieștile Taine, apoi intrînd iarăși în chiliile lor, se linișteau.

Atunci era între dînșii și Cuviosul Nil, pustnicul, care mai întîi a fost eparh în Constantinopol, și a avut, din cinstită însoțire, doi fii; apoi, sfătuindu-se cu a sa soție, au lăsat lumea. Pe aceea au tuns-o în mînăstire de fecioare în rînduiala monahicească, împreună cu o fiică, iar el luînd pe celălalt fiu, Teodul, au mers în Muntele Sinai și a fost singur văzător al primejdiei care s-a adus de barbari și a scris mai pe urmă cum au fost uciși sfinții părinți.

Petrecerea Cuviosului Nil era în munte și avea obicei de a cerceta pe părinții care locuiau acolo împrejur. Drept aceea, odată s-a pogorît din munte, de la locul său, cu fiul, și au mers la părinții care erau în locul numit la Sfîntul Rug, unde masa fiind pusă înainte seara, preotul acelui loc, fericitul Teodul, a zis către frați: "Cine știe de ne vom mai aduna iarăși înainte de moarte la această masă". Aceasta o zicea văzînd mai înainte cu duhul ispita care avea să fie.

În ziua următoare, după cîntarea Utreniei, au năvălit barbarii deodată în sfîntul loc și, precum

cîinii cei turbați, au înconjurat locașul; și cu glasuri fără de rînduială umplînd văzduhul, înfricoșau pe cei ce erau înăuntru. Apoi s-au repezit la cămările în care era adunată puțină hrană pentru pustnici, căci poame uscate pentru iarnă erau acolo, spre întărirea mult ostenitelor trupuri ale robilor lui Dumnezeu; deci, acea hrană au răpit-o mai întîi barbarii, după aceea, au alergat la biserica, în care se adunaseră părinții, și, scoțîndu-i pe toți de acolo, i-au dezbrăcat de rase și spre ucidere i-au pus în rînd, după cum erau mai bătrîni de ani.

Întîi preotului sfîntului loc, fericitul Teodul, care a pus masa în seara dinainte, i-au poruncit să-și plece grumajii spre tăiere. Doi barbari cu săbiile scoase, privind cu ochii mînioși, stăteau împrejurul cuviosului. El plecîndu-se sub sabie, întru nimic n-a arătat că se teme, ci numai cu cuvinte blînde a zis: "Binecuvîntat este Domnul". Deci lovind într-însul amîndoi barbarii, unul după altul, i-au făcut o rană de la spate pînă la fălci, iar alta de la umeri pînă la piept; și astfel dumnezeiescul bărbat a căzut la pămînt. Apoi a apucat pe celălalt bătrîn, care locuia împreună cu prezbiterul, și pe acela l-au ucis. Mai era acolo un copil care slujea prezbiterului; acela i-a poruncit să adune niște semințe vărsate pe pămînt, ca și cum vrînd să-l cruțe pe el, ca pe un folositor de

slujbă; iar acela plecându-se jos și adunînd, un bărbat stînd dinapoi și scoțînd sabia în taină, a lovit pe copil și l-a ucis.

Atunci fiind uciși și alți părinți, unii din barbari au arătat cu mîna celorlalți monahi ca să fugă, astfel voind Dumnezeu. Cei ce erau cu trupul mai tari și puteau să fugă, au fugit prin văi, în muntele unde era cu greu barbarilor să se apropie.

Deci putînd și fericitul Nil să scape cu cei ce fugeau, s-a izbăvit de moarte; iar Teodul, fiul său, a rămas în mîinile barbarilor, dar fiind foarte frumos la față, nu l-au ucis, ci l-au luat legat cu ei, vrînd să-l dea spre jertfă luceafărului pe care îl cinsteau în loc de Dumnezeu.

Pentru că ei nu știau pe unul Dumnezeu, Ziditorul tuturor, și nici idolilor nu se închinau, nici pe vreunul din zeii păgînești nu-l cinsteau, numai luceafărului îi slujeau și aceluia totdeauna îi aduceau ca jertfă lucrurile cele mai bune, iar mai ales pe tinerii cei frumoși robiți îi înjunghiau lui, mai înainte de răsăritul soarelui. Deci, pe fiul lui Nil l-au cruțat.

Ei au prădat și alte locașuri monahicești ce erau împrejur și, pe mulți sfinți părinți ucigîndu-i prin diferite locuri, s-au dus. Iar Nil pustnicul, pentru ducerea în robie a fiului și pentru cumplita moarte

a cuvioşilor părinţi, privind din înălţimea muntelui, se tînguia cu nemîngîiere şi zicea în plîngerea sa: "O! fericiţi şi de trei ori fericiţi părinţi, unde sînt acum ostenelile înfrînării voastre?

Unde este răbdarea cea din toate zilele a necazurilor? Oare aţi luat cununa nevoiţelor voastre celor multe? Oare acestea sînt răsplătirile vieţii monahiceşti celei lungi? Oare în deşert aţi făcut alergarea ce se afla înaintea voastră?

Oare cu adevărat este că pe bunătate să o moştenească necazul, căci, ucigîndu-vă pe voi, v-a lăsat fără de ajutor purtarea de grijă a lui Dumnezeu şi n-a stat dreptatea împotriva ucigaşilor pentru nevinovăţia voastră, ci avea tărie mîna cea necurată asupra trupurilor celor sfinte? Pentru că se lăuda răutatea şi cu totul se înveselea, ca şi cum desăvîrşit ar fi biruit pe adevăr?

Cum nu şi-a aprins rugul văpaia sa cea de demult şi n-a ars pe cei fără de lege? Cum pămîntul nu şi-a deschis gura sa şi nu i-a înghiţit pe ei, precum altă dată pe Core cu toată adunarea lui? Cum au tăcut trîmbiţele, fulgerele şi tunetele cele înfricoşate, care au fost oarecînd asupra Sinaiului şi n-au îngrozit pe cei necuraţi?

Și n-a grăbit izbîndirea celui Atotputernic, pentru că nici pe cei chinuiți nu i-a izbăvit cu mîna Sa cea tare; ca astfel barbarii văzînd minunile, să cunoască puterea lui Dumnezeu cea nebiruită. Deci, sfinții părinți în rugul și în muntele pe care s-a dat oarecînd legea, au căzut fără ajutor, ca niște jertfe necuvîntătoare.

Unde era atunci puterea care a adunat în mare pe egipteni și adîncul apei l-a făcut lor mormînt? Unde era grindina de piatră ce a ucis pe cei de alt neam, care se luptau împotriva israelitenilor, și fără sînge și osteneală a dat poporului Său biruință asupra vrăjmașilor? Unde și-a ascuns ajutorul Său Cel Preaînalt, Cel ce a încuiat gurile leilor, ca să nu se atingă de Daniil și a stins puterea focului, ca să arate dreapta credință a tinerilor din Babilon? Iar bunătățile acestea ale robilor Săi, cum le-a tăinuit, lăsîndu-i pe ei fără de apărare și făcîndu-i să fie socotiți cu totul nevrednici de ajutor".

Acestea le grăia fericitul din durerea inimii și din multa mîhnire. Pentru că sufletul împresurîndu-se de grele necazuri, s-a obișnuit a grăi multe cuvinte uneori, și nu după judecată. Căci ajutorul lui Dumnezeu de multe ori lasă pe cei drepti, dîndu-i chinuitorilor spre diferite feluri de chinuri, ca adică să se arate fapta bună a lor ca aerul de lămurită, și

credința lor ca o făclie să strălucească, ca să primească la cer mari daruri. Pentru că fără îndoială și acești cuvioși cu cei mai dinainte părinți uciși s-au numărat în ceata sfinților mucenici, și acum se preamăresc întru împărăția lui Hristos.

Apoi, plecîndu-se ziua spre seară, Nil Cuviosul, cu ceilalți monahi care erau cu dînsul, luînd îndrăzneală, s-au pogorît din munte, ca să îngroape trupurile sfinților celor uciși. Venind, au aflat pe Cuviosul Teodul, prezbiterul, încă răsufînd, iar starețul zicea către dînșii: "Să nu vă tulbure pe voi această ispită ce s-a întîmplat asupra noastră, pentru că satana are obicei să ceară de la Dumnezeu să-i dea voie a pofti pe cei care se sîrguiesc să placă lui Dumnezeu, precum a cerut asupra lui Iov să-i aducă ispite și pe ai cărui fii i-a pierdut.

Dar punătorul de nevoință știe pentru ce dă potrivnicului pe nevoitorii săi, ca mai luminoase răsplătiri să dăruiască celor ce rabdă cu bărbăție, căci și lui Iov i-a răsplătit îndoit pentru cele ce le-a pierdut; ba încă și mai mari bunuri le dă, *ceea ce ochiul n-a văzut, urechea n-a auzit și la inima omului nu s-a suit, pe acelea le-a gătit celor ce-L iubesc și care rabdă pentru El.* Unele ca acestea grăindu-le starețul, și dînd sărutarea cea mai de pe urmă celor ce se întîmplaseră acolo, și-a dat

sfârșitul, apoi l-au îngropat cu ceilalți ucenici, fiind întuneric de noapte.

Într-acel ceas, un tânăr, care era slugă a boierului Maghedon, care pentru trebuințele poporului se nevoia, scăpînd de la barbari, a alergat la dînșii. Pe acel boier l-au prins barbarii pe drum cu fiul său și, jefuindu-l de toate cele ce avea la dînsul, mai întîi au ucis pe fiul său înaintea ochilor lui, apoi și pe el l-au omorît. Iar tânărul acela prin fugă s-a izbăvit și a venit în locașul cel prădat, tremurînd de frică, ca și cum ar fi avut în urma sa pe cei ce-l izgoneau.

Pe acel tânăr îl întreba Sfîntul Nil cum a scăpat. Iar el a zis: "Eu împreună cu fiul tău eram legați și barbarii aseară vorbeau despre noi (precum mi-a spus în taină unul din cei robiți care înțelegea limba lor) și se sfătuiau ca pe noi amîndoi, adică pe mine și pe fiul tău să ne aducă jertfă luceafărului, cînd acela va răsări dimineața; pentru aceea au pregătit un altar, aducînd pietre și lemne.

Iar eu am spus despre aceasta fiului tău, zicîndu-i: "De nu ne vom izbăvi cu fuga, apoi nu va mai răsări soarele pentru noi". El temîndu-se ca să nu fie prins, a rămas acolo, zicînd: "Dacă Dumnezeu a voit așa, apoi nu vom putea scăpa de moarte și a

ne tăinui, chiar de s-ar ascunde cineva și în locuri îndepărtate și ascunse".

Eu, fiind noapte adîncă, cînd am văzut pe barbari adormiți tare, căci foarte rău s-au îmbătat de cu seară, cu pîntecele pe pămînt tîrîndu-mă, am ieșit din tabăra lor departe; apoi pe picioare sculîndu-mă, am început a fugi și alergam ca un întraripat, alungîndu-mă frica, pentru că mă temeam ca nu cumva, simțind ei, să mă ajungă; încît frica și cutremurul mă ține și acum, căci tirania barbarilor cea cumplită pe care am văzut-o, este și acum în mintea mea ca și cum aș vedea-o aici, înaintea ochilor".

Deci, spunea tînărul acela despre junghierea multor sfinți părinți, zicînd:

"La un loc verde, aflînd barbarii apă, au stat să se odihnească și iată au văzut în munte o peșteră mică, spre care pornind, au scos de acolo pe un bătrîn cu chipul cinstit, pe care scoțîndu-l din munte, l-au ucis cu pietre. Apoi, mergînd puțin, au prins un monah tînăr, galben la față și uscat și l-au ucis și pe acela cu pietre.

După aceasta, au aflat un loc care avea mulți copaci și o peșteră mică, în care locuia un pustnic tînăr de ani și bătrîn cu vitejia sufletului, căruia cînd îi porunceau să iasă afară și haina sa să le-o

dea lor, le răspundea: "Casa în care m-am ostenit să-mi fie mie mormînt; deci intrați aici și mă ucideți, iar de haina mea nu mă voi dezbrăca, ca să-mi văd singur goliciunea, pe care pînă astăzi n-am văzut-o; dar cînd mă veți ucide, atunci singuri veți lua haina de pe mine, mort fiind eu și neștiind nimic".

Apoi iarăși îi ziceau ca să le arate mînăstirile cele ascunse în pustiul acela, și făgăduiau să-l lase viu. El le-a răspuns: "Deși știu locurile unde sfinții bărbați locuiesc, însă nu voi spune vouă, pentru că nu voiesc ca să fiu vînzător al robilor lui Dumnezeu". Așa stînd el cu bărbăție împotriva barbarilor, s-au mîniat nelegiuîții și intrînd înăuntru cu săbiile, l-au tăiat bucăți.

Mergînd mai departe, au văzut trei părinți mergînd prin pustie și îndată, repezindu-se la dînșii, i-au tăiat. Apoi, de departe au văzut două mînăstiri care nu aveau multă depărtare între ele; drept aceea, despărțindu-se, au alergat la ele, iar ce au făcut acolo, cum au închis pe părinți, nu știu - a zis tînărul acela ce scăpase -, decît numai am văzut de departe un monah alergînd, pe care barbarii fugărindu-l l-au rănit cu săgețile; apoi slăbind și căzînd, l-au omorît cu săbiile și cu sulile.

După aceasta eu am fugit noaptea, precum mai înainte am zis: Iar fiului tău, zicea către Nil, după fuga mea, ce i s-a întâmplat, Dumnezeu știe, căci l-am lăsat abia viu, și n-avea nădejde de viață, căci cu adevărat era să moară când va răsări luceafărul, înjunghiat fiind ca jertfă.

Acestea auzindu-le Nil, o! cât de mult plîngea și se tînguia de moartea fiului său, dar mai ales că era să fie înjunghiat și adus ca jertfă păgînilor, striga către Dumnezeu, zicînd: "Să nu lași Doamne, Dumnezeul părinților mei, pentru dumnezeiasca Maică, care întru curăție Te-a născut pe Tine și pentru a Ta bunătate, ca să piară fiul meu de către barbari".

Dumnezeu cu rînduiala Sa a păzit întreg pe tînărul Teodul, pentru că barbarii au dormit pînă când s-a ridicat soarele; apoi deșteptîndu-se, de vreme ce luceafărul cel de dinainte acum se ascunsese și văzînd că unul din tinerii cei gătiți spre jertfă a fugit, n-au făcut obișnuitele jertfe, ci au dus în țara lor pe tînărul care rămăsese.

După aceasta, cei ce locuiau în Faran au trimis pe oamenii lor la Aman, voievodul barbarilor, jeluindu-se asupra tîlharilor cum că, năvălind în vremea așezămîntului de pace, atîta răutate au făcut. În acea vreme Nil fericitul, cu părinții care

rămăseseră, s-a dus în pustie, să caute trupurile părinților celor uciși, ca să le îngroape.

Deci, au fost înjunghiați: Proclu în Vetramv și Ipatie în Ghet, Isaac în mînăstirea ce se numea Salail, Macarie și Marcu în cea mai dinafară pustie; iar Veniamin după Elimom, Eusebiu în Tol, Ilie în Aza, pe care încă l-au aflat suflînd, apoi, ducîndu-l în chilie, l-au pus acolo, iar ei s-au întors spre îngroparea altora. La întoarcere, l-au aflat și pe acela mort lîngă vasul de apă. Pentru că, din cauza multelor răni însetînd, cînd a gustat apă, îndată căzînd, și-a dat duhul. Deci, îngropîndu-i pe toți, pe cîți au putut să-i afle, s-au dus în Faran, vrînd să știe ce veste se va aduce de la voievodul barbarilor. Iar ei intrînd în cetate, s-au întors, trimișii aducînd de la voievodul scrisori de pace, în care făgăduia ca îndată să pedepsească cu moarte pe cei ce au îndrăznit a face unele ca acestea. Faranilor le poruncea să vină la dînsul fără temere, și pe robiții lor, pe cîți îi vor afla vii, să-i ia fără de răscumpărare.

Deci, adunîndu-se faranii, au mers la voievodul barbarilor, cu care a mers și fericitul Nil, vrînd ca să știe despre fiul său, dacă este viu sau în robie sau a murit de mîinile barbarilor; și s-a înștiințat că este viu, vîndut în cetatea Eluziei, pentru că

episcopul cetății aceleia l-a răscumpărat și l-a făcut cleric.

Pentru toate acestea singur Cuviosul Nil în al său cuvînt povestește pe larg. Ducîndu-se acolo cuviosul, și-a aflat fiul întreg și sănătos și mult mîngîindu-se, mulțumea lui Dumnezeu. Și l-a primit cu dragoste episcopul, care l-a și silit să primească rînduiala de prezbiter, iar pe amîndoi, adică pe Nil Cuviosul, cu Teodul fiul lui, cu cinste i-au liberat la locul lor.

Ei întorcîndu-se la petrecerea lor cea dintîi în Muntele Sinai, au viețuit ani destui, bineplăcînd Stăpînului lor, Domnului nostru Iisus Hristos și s-au învrednicit a fi cu cetele cuvioșilor părinți în cer, slăvind pe Dumnezeu, în veci. Amin.

